

Juha Mäenpää ps

Kirjallinen kysymys reserviajoneuvorekisteristä

Eduskunnan puhemiehelle

Venäjän laajamittainen hyökkäys Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 ravisteli koko Eurooppaa ja herätti suomalaiset miettimään yhä enemmän ja vakavammin turvallisuuskysymyksiä. Näihin kuuluvat keskeisesti varautuminen ja huoltovarmuus. Näissä kysymyksissä Suomi on perinteisesti tehnyt maailman mittakaavassakin ainutlaatuista työtä, mutta toisaalta kehittämiskohteita on erityisesti sekä koronapandemian että Venäjän laajojen sotatoimien käynnistymisen jälkeen mietitty ja löydettykin lisää. Eräs sotilaallista suorituskykyä kriisin ja sodan keskellä määrittävä tekijä on riittävä sotilaalliseen käyttöön soveltuvien ajoneuvojen lukumäärä.

Puolustusvoimilla on oikeus poikkeustilassa ottaa käyttöönsä ajoneuvoja. Ajoneuvon luovuttamisesta armeijan käyttöön, kulumisesta ja mahdollisista vahingoista maksetaan omistajalle korvaus. Suomessa Puolustusvoimat järjestää huutokauppoja sen käytöstä poistuneesta kalustosta ja materiaalista, kuten maastokuorma-ajoneuvoista. Näistä valitettavasti osa on mennyt ulkomaisille ostajille, ja sitä myötä ne ovat siirtyneet pois Suomesta. Ilmiö pienentää poikkeusolojen sotilaalliseen käyttöön soveltuvan ajoneuvokannan kokoa.

Suomessa ajoneuvolaki tuntee niin sanotun museoajoneuvon. Museoajoneuvo on katsastustoimipaikan valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön lausunnon perusteella museoajoneuvoksi hyväksymä ajoneuvo, jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joka on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa tai entistetty asianmukaisesti. Museoajoneuvoista pidetään rekisteriä.

Puolustusvoimien entisen ajoneuvokaluston päätymistä ulkomaille voisi ehkäistä ja estää museoajoneuvorekisterin kaltaisella lakiin perustuvalla järjestelmällä. Järjestelmän piirissä olevia ajoneuvoja voitaisiin kutsua reserviajoneuvoiksi ja rekisteriä reserviajoneuvorekisteriksi. Reserviajoneuvoksi voitaisiin hyväksyä Puolustusvoimilta poistettu ajoneuvo, joka on katsastettu reserviajoneuvoksi. Ajoneuvossa ei olisi aseita tai niiden osia. Reserviajoneuvo olisi Puolustusvoimien rekisteröinnistä poistumisen jälkeen varattu määrätyn ajan varautumiskäyttöön eli ajoneuvoreserviin. Järjestelmän piirissä olevia ajoneuvoja voitaisiin tarvittaessa ottaa Puolustusvoimien ja myös reserviläisten käyttöön korvausta vastaan. Varsinainen varautumiskäytön ulkopuolinen omistus ja pääasiallinen käyttöoikeus olisi auton huutokaupassa ostaneella omistajalla. Reserviajoneuvoksi soveltuvien ajoneuvojen osalta sekä Puolustusvoimilla että auton huutokaupasta ostaneilla siviileillä olisi määrätyn ajan verran kiello myydä ajoneuvoa ulkomaille. Tarkemmista ajoista voitaisiin säätää esimerkiksi valtioneuvoston asetuksella tai viranomaisen hallintopäätöksellä, mutta joka tapauksessa kyse olisi mittaluokaltaan vähintään vuosista. Auton

Kirjallinen kysymys KK 825/2022 vp

omistaja saisi reserviajoneuvoksi rekisteröinnin myötä vastineeksi esimerkiksi verohelpotuksia auton ylläpitoon ja käyttöön liittyen.

Järjestely olisi kaikin puolin hyödyllinen eri osapuolille. Puolustusvoimien entinen autokanta ei karkaisi ulkomaille, ja täten autoja olisi nopeastikin saatavissa reservistä mahdollisen kriisin sattuessa kohdalle. Reserviajoneuvorekisteri säästäisi myös Puolustusvoimien rahallisia resursseja, kun maastoajoneuvoista pitäisivät huolen halukkaat ja asiaan motivoituneet suomalaiset yksityishenkilöt. Järjestelmä myös osaltaan toisi maanpuolustustahtoon ja -taitojen ylläpitoon uuden kiinnostavan ulottuvuuden, kun reserviajoneuvojen omistajilla olisi mielekästä ja tärkeäksi miellettyä tekemistä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Tulisiko Suomen valtion tukea muuttuneen turvallisuuspoliittisen tilanteen johdosta maamme reserviläisten omaehtoista kykyä ylläpitää Suomessa Puolustusvoimien entistä maastoajoneuvokalustoa ja perustaa sitä varten reserviajoneuvorekisteri?

Helsingissä 14.3.2023

Juha Mäenpää ps